

CUPRINS

7. RECAPITULARE ÎNȚIALĂ

Legenda crivățului 4

8. UNIVERSUL ȘCOLII

Seara talentelor, după Sara Pennypacker 9

Școala de altădată, după Romulus Dinu 16

Recapitulare 22

9. COMUNICĂM

Charlie și fabrica de ciocolată, de Roald Dahl 27

Habarnam devine pictor, după Nikolai Nosov 34

Recapitulare 40

10. A ȘTI, A FACE, A FI ÎMPREUNĂ

Unde-i tata?, după Jack Canfield 43

Necazurile unui uragan de treabă, după Adina Popescu 49

Recapitulare 53

11. PLANETA COPILĂRIEI

Un prieten pentru Faruk, după Don Rowe și Jan Newton 58

Fiind băiet păduri cutreieram, de Mihai Eminescu 64

Recapitulare 68

12. DOAR UN PAS PÂNĂ LA VACANȚĂ

Din fereastra clasei mele, de Emilia Căldăraru 72

Emil pornește la drum, după Erich Kästner 75

Proiect: Valea Prahovei - o destinație de vacanță 79

Recapitulare finală 1 82

Recapitulare finală 2 87

9. COMUNICĂM

Charlie și fabrica de ciocolată

de Roald Dahl

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Bifează varianta corectă.

„lumea exterioară pur și simplu dispăru” înseamnă că:

- toate personajele au dispărut
- fabrica de ciocolată era o lume în sine și lumea exterioară nu mai conta
- mulțimea a fost înghițită de întunericul nopții
- porțile i-au făcut pe oameni să dispară

Domnul Wonka:

- arăta ca un copil
- era un bătrân zglobiu
- era un bărbat matur, cu barba încă neagră

Anotimpul din carte este:

- vara, fiind cald și plăcut
- primăvara, Veruca purtând doar o hăinuță
- iarna, fiind zăpadă afară

Sălile de sub pământ sunt:

- mai mari decât un teren de fotbal
- cât cele mai mari clădiri din lume
- mult mai mari decât orice clădire din lume

2

Completează și descoperă! Cine este personajul principal al cărții din care e extras fragmentul?

✿ Încă din titlu aflăm _____ .

✿ Pentru că este o carte pentru copii, personajul principal _____ .

✿ La fel ca în basme, unde personajul principal este de multe ori mezinul, cel nebăgat în seamă, și aici personajul cărții este prezentat ca având o voce _____ și este singurul care nu a venit însoțit de _____ .

✿ Dintre toți copiii, numele lui _____ apare de cele mai multe ori în fragment.

Cum să devin un scriitor pentru copii

Cei care au citit toată cartea cu aventurile lui Charlie în fabrica de ciocolată spun la fel: „Este atât de captivantă încât nu mai poți s-o lași din mână!”. O lectură pasionantă este creată și de prezența **pericolelor** și a **misterelor**.

Completează tabelul cu propoziții sau cuvinte din text.

O carte captivantă

Cuvinte/Propoziții care exprimă **PERICOLUL**

– „nu vă depărtați de grup“

Cuvinte/Propoziții care exprimă **MISTERUL**

– „făpturi aproape neobișnuite“

Sunt scriitor!

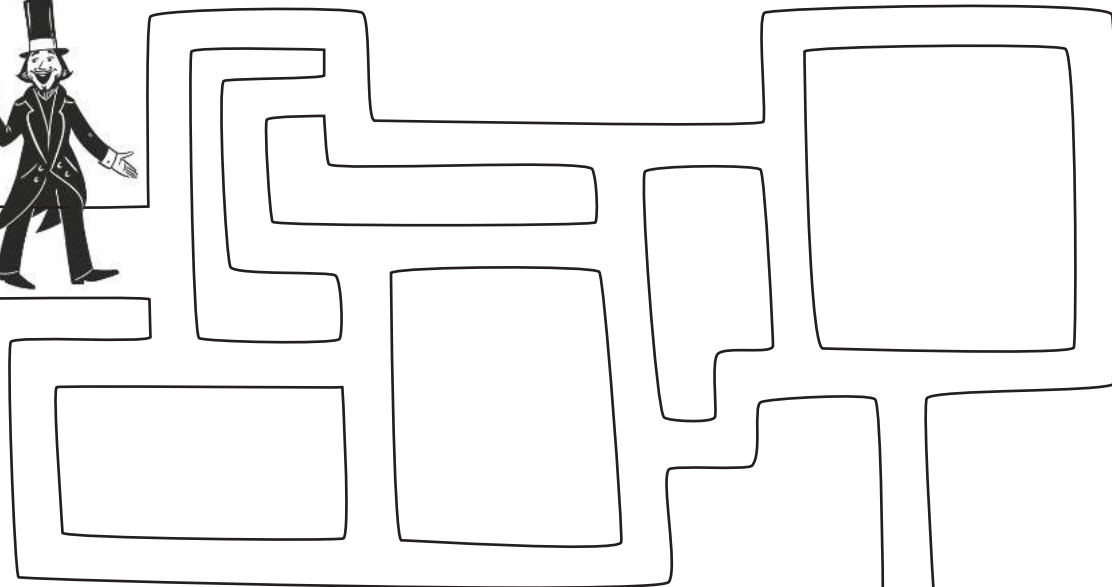
Pentru a scrie palpitant, este nevoie ca faptele să te țină în suspans! Când se spune totul de la început, cititorul nu mai este curios să citească până la sfârșit.

Scrie o compunere în care să povestești o întâmplare neobișnuită folosind exprimări asemănătoare celor găsite de tine în tabelul de la exercițiul anterior.

Labirint.

Urmărind textul, încearcă să trasezi drumul pe care au mers personajele cărții.

6

Transcrie propoziția care arată grija bunicului față de Charlie.

7

Completează tabelul și vei descoperi încă un secret de scriitor!

Exemple din text	Domnul Wonka vorbea mult și tare, era vesel și entuziasmat.	Charlie și bunicul vorbeau puțin și încet.
	– „o voce puternică“	– „voce firavă“
	– „zglobiu“	

a) De ce crezi că domnul Wonka vorbea așa de tare și de mult? _____

Dar Charlie și bunicul? De ce vorbeau în șoaptă? _____

b) Tu cum te-ai simți dacă ai sta lângă cineva care este mult prea vorbăreț și vesel? Ai putea să te porți natural, ai deveni mai tăcut sau ai fi la fel de vesel?

c) Scriitorul folosește atât de multe cuvinte care arată entuziasmul și alerta special pentru a crea un ritm rapid al povestirii. Astfel cititorii înțeleg că domnul Wonka se mișcă și vorbește repede. Este ca și cum am vedea un film de acțiune. Cum crezi că trebuie citite replicile domnului Wonka? _____

8

Citește enunțul și spune-ți părerea! Ce crezi despre purtarea vizitatorilor? Motivează.

„Își cam dădeau coate pentru a ajunge în apropierea lui Wonka“

Scrive care este mesajul (învățătura) textului.

• Elemente de limba română •

Notează antonimele cuvintelor:

- zgârcit \neq _____
- încântare \neq _____
- cu tărie \neq _____
- a mustra \neq _____
- caraghios \neq _____
- a protesta \neq _____

a) Înlocuiește expresiile printr-un cuvânt sinonim.

- (pictor) în adevăratul înțeles al cuvântului = adevărat
- la vedere = vizibil
- fără astâmpăr = _____
- fără nicio piedică = nestingherit
- a lua la rost = _____
- a se lua la trântă = _____
- a face bucațele = _____
- cu tărie = _____
- a sta de pază = _____
- rând pe rând = succesiv
- a da ochii cu = _____

b) Alcătuieste enunțuri cu primele șase expresii.

Alcătuieste enunțuri cu sensurile dintre paranteze ale cuvântului „odată“.

odată

- (imediat) _____
- (simultan) _____
- (cândva) _____

Exprimă în câte un enunț sensurile diferite ale cuvintelor:

- ✿ frământă \rightarrow _____ ✿ tub \rightarrow _____
- \rightarrow _____ \rightarrow _____
- ✿ galerie \rightarrow _____
- \rightarrow _____

Completează tabelul cu formele expresive utilizate în text ale cuvintelor:

forme obișnuite

Forme expresive (deosebite)

foarte bine

mai bine nici că se poate

foarte nerăbdător

foarte bucuros

tare mândru

6

Alege forma potrivită a ortogramei „că-i“ / „căi“, pentru a completa enunțurile.

- ✿ Șerban a găsit două _____ de rezolvare a problemei.
- ✿ El nu credea _____ o glumă.
- ✿ A luat-o pe _____ greșite.
- ✿ Bunica spune mereu _____ o prostie să te grăbești.

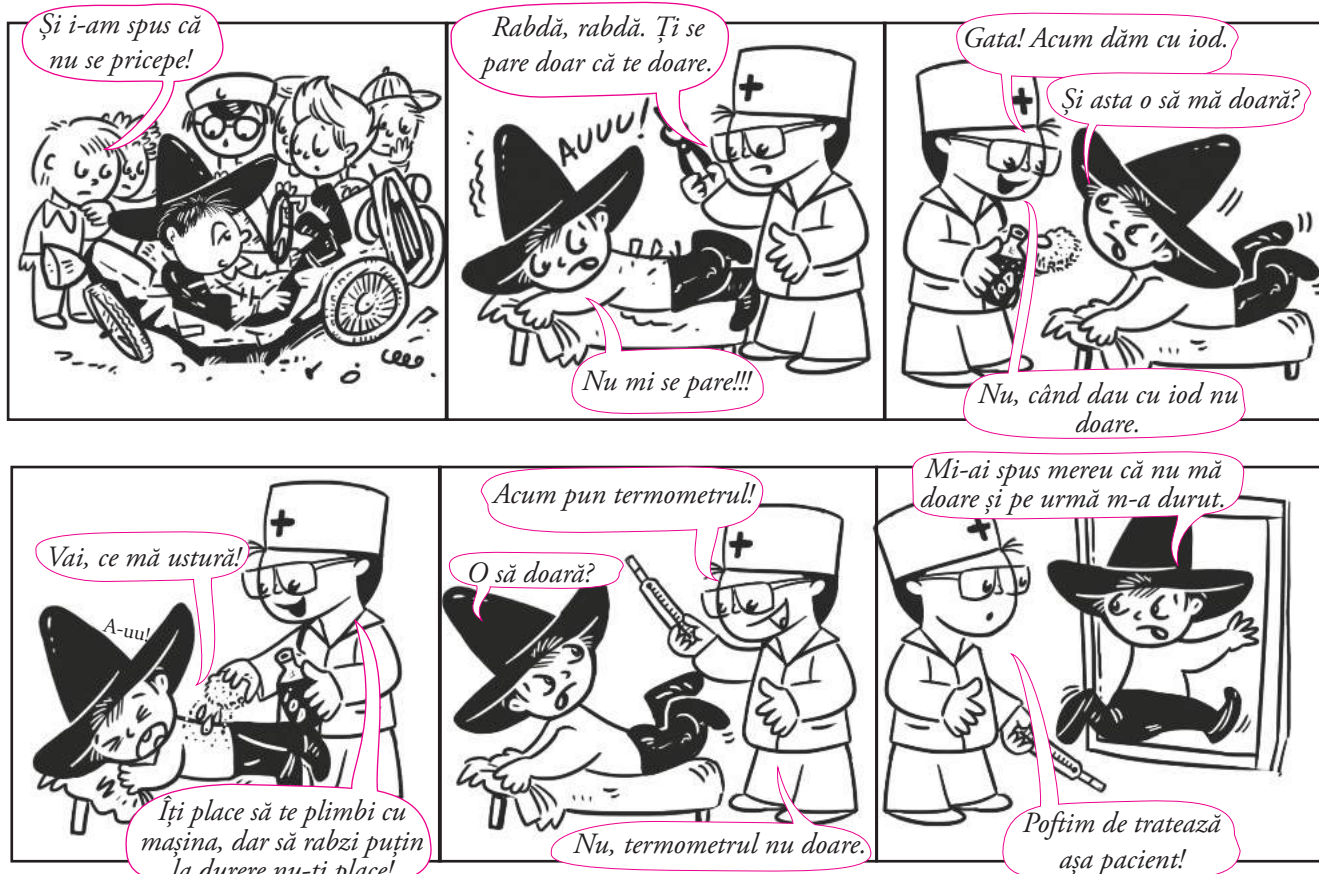
7

Înlocuiește (între paranteze) cuvântul subliniat și precizează ce este acesta ca parte de vorbire:

- a) ✿ Nimeni nu-i (îi) ascultă muzica. pronume personal
- ✿ Acuarelă nu-i (este) acasă. _____
- ✿ Se duse la Acuarelă și-i (_____) spuse adevărul. _____
- ✿ Figura asta-i (_____) a mea? _____
- ✿ Habarnam începu să-i (_____) picteze pe prichindei. _____
- ✿ Nu-i (_____) așa că nu sunt eu acesta? _____
- b) ✿ Ce v-a (_____) apucat? _____
- ✿ Nu știu ce va face Ionuț. _____
- ✿ V-ar (_____) spune dacă ar ști adevărul. _____
- ✿ Știi cum va călători? _____

8

Povestește în scris întâmplarea ilustrată în banda desenată, folosind și dialogul.

Cum a devenit Habarnam pictor

– continuare –

după Nikolai Nosov

Cel dintâi se trezi doctorul Pilulă. Când văzu portretele de pe pereți, începu să râdă. Îi plăcură așa de tare încât își puse ochelarii pe nas și începu să le cerceteze cu multă atenție. Se apropia pe rând de fiecare desen și râdea cu hohote.

– Bravo, Habarnam, se minuna doctorul Pilulă. Niciodată în viața mea n-am râs atâta! În cele din urmă se opri în dreptul portretului său și întrebă cu severitate:

– Da' ăsta cine e? Nu cumva sunt eu? Nu, nu sunt eu. ăsta-i un portret total neizbutit. Mai bine scoate-l de-aici.

– De ce să-l scot? Lasă-l să atârne acolo, răspunse Habarnam. Doctorul Pilulă se supără și spuse:

– Se vede treaba, Habarnam, că ești bolnav. S-a întâmplat ceva cu ochii tăi. Când ai văzut tu că aș avea un termometru în loc de nas? O să trebuiască să-ți dau diseară ulei de ricin. Tare nu-i plăcea lui Habarnam uleiul de ricin. Se sperie și zise:

– Nu, nu! Acum văd și eu că portretul e neizbutit!

El scoase de pe perete portretul lui Pilulă și-l rupse. După Pilulă se trezi vânătorul Glonțișor. Și lui îi plăcură portretele. Cât pe ce să plesnească de râs, privindu-le. Însă după ce-l văzu și pe al său, buna lui dispoziție se risipi îndată.

– ăsta e un portret rău, spuse el. Nu seamănă cu mine. Scoate-l de-acolo, că altfel n-o să te mai iau niciodată la vânătoare. Habarnam fu nevoit să-l ia de pe perete și pe vânătorul Glonțișor. Așa s-a întâmplat și cu toți ceilalți. Tuturor le plăceau portretele altora și nu le plăceau ale lor. Ultimul se trezi Acuarelă, care, din obișnuință,

dormea mai mult ca toți ceilalți. Când își văzu portretul pe perete se supără strașnic și spuse că acela nu-i un portret, ci o mângăleală fără valoare și antiartistică.

După aceea rupse portretul de pe perete și-i luă lui Habarnam vopselele și pensula.

Singurul rămas pe perete era portretul lui Peticel. Habarnam îl desprinse de acolo și se duse la prietenul său.

– Peticel, vrei să-ți dăruiesc portretul tău? În schimb, împacă-te cu mine, îi propuse Habarnam. Peticel luă portretul, îl rupse în bucățele și zise:

– Bine, hai să ne împăcăm. Dar să știi că dacă măcar o singură dată mă mai pictezi, n-am să mă mai împac cu tine pentru nimic în lume.

– Iar eu n-am să mai pictez niciodată, răspunse Habarnam. Că uite, pictezi, pictezi, și nimeni nu-ți spune măcar mulțumesc, nu știu decât să te certe. Nu mai vreau să fiu pictor.

(din vol. „Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi“)

◆ Ce l-a determinat pe Habarnam să renunțe la pictură?

Recapitulare finală (2)

Bivolul și coțofana

de George Topîrceanu

Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros,
Se plimba o coțofană
Când în sus și când în jos.

Un câțel trecând pe-acolo s-a oprit mirat în loc:

– Ah, ce mare dobitoc!

Nu-l credeam așa de prost
Să ia-n spate pe oricine...
Ia stai, frate, că e rost
Să mă plimbe și pe mine!

Cugetând așa, se trage îndărăt să-și facă vânt,

Se pitește la pământ
Și deodată – zdup! – îi sare
Bivolului în spinare...

Ce s-a întâmplat pe urmă nu e greu de-nchipuit.

Apucat cam fără veste, bivolul a tresărit,
Dar i-a fost destul o clipă să se scuture, și-apoi

Să-l răstoarne,
Să-l ia-n coarne

Și cât colo să-l arunce, ca pe-o zdreanță în trifoi.

– Ce-ai gândit tu oare, javră? Au crezut-ai că sunt mort?

Coțofana, treacă-meargă, pe spinare o suport

Că mă apăra de muște, de țânțari și de tăuni
Și de alte spurcăciuni...

Pe când tu, potaie proastă, cam ce slujbă poți să-mi faci?

Nu mi-ar fi rușine mie de viței și de malaci¹,

Bivol mare și puternic, gospodar cu greutate,

Să te port degeaba-n spate?...

¹malac – pui al bivoliței (bivolaș)

